Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 280 (10.663). Львів, вівторок 15. грудня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 гол. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл.
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Новий уряд Чехословаччини.

Чи перебудова держави?

Нарешті уконституувався новий уряд Чехословаччини в такому складі: д-р Свегля — премієр, д-р Бенеш — закордонні справи, д-р Новсек — внутрішні справи, д-р Срдінко — освіта, д-р Вішковски — судівництво, інж. Дворачек — торговля, Бехине — залізниці, Мльчох — публичні роботи, д-р Годжа — рільництво, Стшібрни — народня оборона, д-р Вінтер — соціяльне обезпечення, як також провід у міністерстві для уніфікації законів і для організації адміністрації, Тучни — народне здоровля і фізичне виховання, о. Шрамек — почта й телеграф д-р Долянски — провід у міністерстві для народнього виживлення, проф. д-р Енгліш — фінанси, д-р Каляй — міністр для Словаччини. Цей уряд затверджений уже президентом Масариком.

Як бачимо, в політичному напрямі новий чехословацький уряд заступає ту саму систему, що й попередній. Це уряд чехословацької коаліції, що складається цим разом з 6 партій, які обєдналися на платформі однакового розуміння державних конечностей. З тих партій сильно ослаблені вийшли при недавніх виборах соціяльні демократи, за те зросли в поважну силу чеські католики. Це пересунення сил між поодинокими коаліційними партіями знайшло — очевидно — свій вислів у новоутвореному кабінеті, місця в якому заняли представники партій після відношення їх сил. Приєднання для співпраці в уряді партії ремісників і промисловців, що дотепер займала вижидаюче становище, було наслідком великого ослаблення національних демократів і зросту впливів комуністів. Це приєднання було конечне для запевнення новому урядові більшости.

Новий уряд є в своїй основі урядом парляментарним. Всеж таки видно, що при отворенні його не тільки зручно вимінювано ресорти між поодинокими партіями, але й не менше зручно добирано фахівців, передовсім на важніші ресорти. Таким чином більшість міністерських портфелів опинилася в руках послів-фахівців, а в кількох випадках покликано до уряду й фахівців споза парляменту. Такими є д-р Енгліш в мін. фінансів, д-р Дворачек в мін. торговлі, д-р Каляй в мін. для Словаччини, те саме означає полишення д-ра Вінтера в мін. соц. опіки.

Не дивлячись на зручність, з якою утворено новий кабінет, він матиме дуже важке завдання. Негайної розвязки домагаються від нього ріжні-preріжні справи, в першу чергу справа перебудови держави в напрямі бажань Словаків, Німців, Українців. Адже годі ігнорувати дальше домагання Словаччини в напрямі автономії, годі й нехтувати Німців, що в більшій части стоять за співробітництвом з державою, аби таким чином рятувати свої надбання, добуті в боротьбі в Чехами від 1848 р. Не можна вести дальше и на українському Закарпатті такої неозначеної, непевної політики, як її ведено дотепер. До того всього мусить уряд боротися ще й із внутрішньою небезпекою, а саме з незвичайним зростом комуністів, що підривають державну структуру в самій основі.

Чи знайде в собі новий уряд стільки сил й енергії, стільки рішучости, щоби здобутися на такий радикальний крок, як перебудова держави, покаже найближча будучність.

Вацлав Гірса.

Кілька заміток з приводу ювилею приятеля українського народу.

Прага в грудні 1925.

28. листопаду ц. р. сповнилось пятьдесять років життя одного з визначних діячів чеського народу і великого приятеля Українців д-ра Вацлава Гірси. Будучи довший час товаришем міністра закордонних справ, він виявив велику гуманність до еміграції і у значній мірі причинився до всього того, що має українська еміграція Ч. С. Р.

Д-р В. Гірса народився на Україні в м. Шепетівці, на Волині, 28/XI. 1875 р. Чарівна природа і добродушність українського народу викликали в його душі велику любов до України, яка стала для нього ніби другою батьківщиною. Середню й високу освіту одержав він в Чехії, де по закінченні празького університету в 1904 р. був іменований доктором медицини. Після цього два роки працював при клініках в Празі, та відбув обовязкову військову службу як санітарний хорунжий. В 1910 р. д-р В. Гірса повернув на Україну, працював як асистент в хірургічній клініці київського університету, а пізнійше завідував лікарнею князя Лопухіна-Демідова та хірургічним відділом Кирилівської лікарні в Київі. Підчас світової війни ще працював у ріжних військових лікарнях. Тодіж брав участь і в організації чеських дружин, був головою Союзу Чехословацьких Товариств і членом президіяльної Комісії O. C. S. N. R. (Відділу Чесько-Словацької Народньої Ради), утвореного зіздом усіх чехословацьких організацій, що відбувся в Київі 23. квітня 1917 р. Д-р В. Гірса був однодумцем проф. Масарика і стояв на чолі республиканско-демократичної течії, яка не втручалася в місцеві політичні справи на Україні, особливо в боротьбу Українців з Москалями і цим різко відмежовувалась від консервативних чеських елементів, які брали участь в реакційному товаристві „Славянское единеніе", корніловщині й инших.

З доручення проф. Масарика д-р В. Гірса в 1918 р. керував пересуванням чсл. війська з України до Владивостоку. Військовий зізд в Омську знову вибрав д-р В. Гірсу членом O. C. S. N. R. та іменував заступником O. C. S. N. R. у Владивостоці. Міністер військових справ Ч. С. Р. генер. Штефанік призначив д-р В. Гірсу заступником чсл. влади у Владивостоці (після ліквідації O. C. S. N. R.); пізнійше був він повновластним послом ЧСР. в Росії аж до повної евакуації чсл. війська, після чого й сам в серпні 1920 р. виїхав звідти з XXXV. репатріяційним транспортом.

По приїзді в Ч. С. Р. д-р В. Гірса призначається уповноваженим міністром для організації внутрішньої служби міністерства закордонних справ, та ведення спеціяльних справ, що торкаються Сходу Европи. В 1922 р., як заступник чехословацької влади, брав участь в женевській конференції.

Д-р В. Гірса, як людина праці, хотів і день свого ювилею провести за роботою в міністерстві, одначе численні делегації, переважно від еміграції, що прибули для привітання ювилята, перетворили цей день в справжнє свято. Велика почекальня міністерства закордонних справ була переповнена представниками від ріжних інституцій і організацій ріжних націй, переважно від Росіян. Можна сказати, що зібралися всі верхи російської еміграції в Ч. С. Р.: учені, письменники, політичні й громадські діячі, представники студенства й инш., а серед них де-не-де проглядали представництва й инших національностей, як острівці серед моря. Найбільше вражали дуже малим числом делегації від численної української еміграції в Ч. С. Р., що всі вкупі складали біля десятка чоловік і репрезентували собою лише шість інституцій і організацій, а саме: від Українського університету в Празі на чолі з ректором проф. Колессою, Українського Інституту Громадознавства на чолі з директором М. Шаповалом. Української Мистецької Студії — директ. проф. Мако, який підніс ювилятові альбом із фотографіями праць студії, Українського Громадського Видавничого Фонду — Е. Вировий підніс твори Шевченка. Громади Кубанців на чолі з п. проф. Щербиною підніс ілюстров. „Гайдамаки" Шевченка, та ще від Студентської Громади Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі підніс привітання в роскішно оздобленій вінєті з гербами усіх українських земель. Оце й усі, а тим часом налічується кілька десятків українських інституцій і організацій лише в самій Празі.

Річ в тому, що за декільки днів до ювилею було відомо, що офіційного уладження ювилею не буде, тому деякі українські організації переслали привітання поштою, а більшість певно й зовсім не посилали. Зате Росіяне вислали делегації від кожної найменшої своєї організації (вони в таких випадках специфічний нюх мають, а Українці не догадалися довідатися ранком в день ювилею в міністерстві, чи не збираються там инші люде для привітання, або не додумалися так зробити як инші просто записатися в цей день на службовий прийом і всеж таки особисто скласти привітання ювилятові).

Тому склалося враження ніби Українці менше як Росіяне шанують ювилята, що так надзвичайно до Українців прихильну людину.

Звичайно річ не у формі привітання, а в нашій чемности, з якою ми не повинні бути останніми серед емігрантів инших націй, підчас гостинного перебування в братнього народу.

М. Обідний.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!

Зза океану.

З діяльности „Обєднання". — Український театр у Ню-Йорку. — Перемога Українців при виборах.

Філадельфія 25. листопада.

Обєднання українських організацій в Америці розвинуло між Українцями в Злучених Державах агітацію за підписування акцій Земельного Банку Гіпотечного у Львові. З тою метою Обєднання опублікувало в усіх часописах національного напрямку спеціяльний поклик. Часописи містять одночасно також відозву самого Зем. Банку Гіпотечного до американських Українців. Які успіхи матиме ця акція ще не знати.

Те саме Обєднання випускає на днях брошуру д-ра Мих. Лозинського в англійській мові ....

Що-до участи в міжнародній виставі, що відбудеться на весну 1926 р. в Філядельфії, Обєднання рішило зібрати всі потрібні відомости дотично коштів будови українського павільону на тій виставі, його положення і величини. Для тої справи вибрано окремий виставовий комітет у складі пп.: Гринця, Дармограя, Ялов'ського, Штогрина, Лесюка, о. Сполітакевича, о. Кульчицького. Площа для такого павільону, його будова й уладження малиб коштувати около 20.000 долярів. Український павільон з виробами українського домашнього промислу зможе — на думку ініціяторів його — спопуляризувати українські вироби в Америці, дати заробіток соткам наших людей у краю і за океаном і тимсамим піднести наш домашній промисл, здобуваючи для нього американський ринок.

В Ню-Йорку основано український театр під проводом придніпрянського емігранта Волод. Кедровського. Українська преса Ню-Йорку витає цей театр дуже прихильно, бо вважає його важним культурним здобутком американської української еміграції.

В місті Олифант (Пенсильванія) відбулися недавно вибори до міської ради. Українці виступили в союзі з иншими Славянами, через те українська ліста перемогла на цілій лінії. Посадником міста вибрано передового олифантського діяча Юрія Хилака, инші місця в управі міста здобули також здебільшого Українці.

Українізація на Кубані.

На кубанській партійній конференції був реферат про теперішній стан українізації на Кубанщині. З нього виходить, що у Червонодарі (Катеринодарі) зукраїнізовано дві школи — семилітки: деякі групи робфаку і педагогічний технікум. Крім цього ввели там науку української мови в 10 російських школах. В цілій окрузі зукраїнізували 200 шкіл та створили цілу сітку пунктів для ліквідації неписьменности українською мовою. Партконференція намітила цілий ряд установ і партійних та професійних організацій, в які слід провести українську мову. („Вісти").

Спізнена щирість.

Львів, 14. грудня 1925.

З трудом увгіднене експозе польського міністра скарбу виріжнюється від беззмістовних моралізаторських проповідей Вл. Грабского. Ніщо инше, тільки щирість, навіть легко цинічна щирість є його першою й останньою прикметою.

Мін. Здзеховский признав, що всі попередні буджети були нереальні, фантастичні в прибутках і занадто дійсні у видатках, що преліміновані доходи були наскрізь фіктивні. Польща живе понад стан, господарка на основі трансцендентального буджету довела до повного опустіння і запустіння державних кас, нова інфляція, яка вже стрясає основами польської державної будівлі, наближується скорими кроками. Більон і вимінні білєти, що не мають ніякого покриття, осягнули суму понад 400 міліонів золотих. Дефіцит в торговельному білянсі постійно зростає, продукція в повному занепаді. Платнича сила населення радикально зломана попередньою фінансовою політикою держави, перед якою у всій своїй грізній величі зявляється марево банкроцтва.

Правду кажучи, ще ніхто так відкрито й так ясно не зясував економічного положення Польщі, ніхто не важився з такою безцеремонністю здерти плястра, що закриває рану польського державного організму. Але тільки всього, бо скоро тільки мін. Здзеховский вступив на невідому йому, чи мало відому, чи безвиглядну ділянку суспільної медицини, його слова стали такими самими порожніми, як польські державні каси.

Перш усього державний буджет на рік 1926 в двох міліярдів (Владислава Грабского) обнижується на півтора міліярда, себ-то скреслюється з прелімінара Вл. Грабского пів міліярда. З першого погляду видається, немов би в буджетових видатках робилося незвичайні ощадности, одначе без перевірення, чи зруйнований податник може двигнути на собі тягар півтора міліярдового буджету. А тих непомірних тягарів справді ніхто не в силі вже двигнути. Українське селянство, яке згідно з авторітетним твердженням б. міністра фінансів Міхальского платило 3 і пів разів вищі податки від польського, сьогодня лежить на обох лопатках без виглядів на якунебудь поправу з єдиними виглядами на голод і нужду. Про відносини в торговлі свідчить от хоч би такий факт, який недавно стався в Станиславові: Один з купців — Поляків, який за австрійських часів доробився і мав одну з кращих фірм, тепер, знищений бездушними й бездонними вимогами польської податкової системи, повісився, лишаючи вельми вимовну записку такого змісту: „Co mi macocha dała, to mi matka odebrała". Торговля в Польщі скочується по похилій площині в пропасть. Ті самі відносини істнують в промислі. Найповажніші промислові підприємства, які істнують від пів століття або й більше, захитані і припинили продукцію, внаслідок чого тисячі робітників викинено на брук. Боронячись перед соціяльними заворушеннями, а то й революцією, держава з податкових грошей дає безробітним допомоги. Але як довго може тягнутися такий стан, тим більше, що число безробітних не меншає, а зростає?

Польща живе понад стан. Єдиним порятунком в цьому положенні, єдиним засобом, щоби той стан змінити є ощадности. Чи був хоч один фінансовий хірург в довгому хороводі польських міністрів, який не деклямував би про ощадности? Чи не було й нема спеціяльних комісарів від ощаджування, які зі своїм штабом тільки коштують великі гроші?

На чомуж думає щадити коаліційний міністер фінансів. Обниження платень і редукція урядовців та редукція двох тисяч офіцерів, що в стилізації п. міністра не виглядає так дуже грізно, бо там говориться лагідніше про ощадність у військовій ділянці 150 міл., в річево-адміністраційній 120 міл. і в особово-адміністраційній теж 120 міл. Иншими словами: около пяти тисяч людей мусить піти на „зелену пашу", або 25 тисяч (урядовці й офіцери з сімями) мусять бути позбавлені основ істнування. Коли зважити, що на протязі семи літ розбудовувано важку й нездарну бюрократичну машину, заповнювано її колісцята всяким нездарним елементом, віддано йому повноту влади без ніякої громадської контролі і без контролі з боку „народового" сойму, то цей крок треба вважати справді дуже радикальним болючим „цісарським розкроєм". Та одночасно не можна забувати й того, що на протязі семи літ зі завзяттям, гідним кращої справи, всім тим півграмотним урядовцям представлювано Польщу як Ельдорадо для них, що їх навчено бути непродуктивними, привчено їх жити теж понад стан, потурано хабарництву, підтягнено їх на „високі" щаблі суспільної драбини, а сьогодня нечайно стручується їх на суспільне дно. Очевидно, ті люде будуть невдоволені, вони теж гірко нарікатимуть на „матку".

Та сама редукція є мало доцільна, якщо для зредукованих не створиться підстав істнування. А тих основ власне нема. Отже що вони будуть робити, як і з чого жити? Хіба, що творитимуть матеріял до „диверзійних ватаг", взагалі стануть розсадниками дальшої деморалізації, яка зросте на грунті нужди. Ось те блудне колесо, з якого важко вийти і з чого не хотять здати собі справи польські великодержавці.

Про загранічну позичку висловлюється п. міністер фінансів з іронією. Справді, коли позичка є неосяжна, то крім іронії нічого не лишається.

Погляд в будуччину замикається фразою, що — мовляв — Польща є багата та що є ще всякі можливости для опанування положення. Отсі то невідомі можливости є фантастичною „конкретизацією" плянів і сподівань коаліційного міністра фінансів. Він мав відвагу ствердити істнуючий стан, одначе не мав ні відваги, ні сили, ні змоги заглянути за заслону хоч би найближчої будуччини.

„Нова польська економічна політика" — якщо можна її так назвати — крім спізненої щирости нічим не відріжнюється від старої. Є вона компромісом між вчора і нині і мабуть завтра, компромісом між вимогами підірваного капіталу і безробітної армії праці з одночасним знехтуванням вимог і потреб великої селянської маси. Є це може один з найгірших компромісів, який все бере, а нічого не дає, крім одного: гіршого положення з кожним днем.

Тому й не диво, що одиноким наслідком експозе п. Здзеховского є дальший спадок золотого. **Ф. ф.**

По широкому світі.

Чехословаччина має в найближчих днях признати de iure уряд С. Р. С. Р.

Конґрес комуністів, 14-ий з черги, почався дня 11. ц. м. у Москві.

Злучені Держави мають приготований теоретичний плян мобілізації на випадок війни. Вони в силі були би виставити 4-міліонову армію на протязі 24 годин.

Німецькі соціялісти парляментарної фракції сформулували на адресу Гінденбурга свої умовини, на яких можуть узяти участь у піддержанню коаліційного уряду. Вони домагаються: 1) гарантії республиканського ладу Німеччини, 2) енергійної боротьби з усіми, що хотять захитати республикою та конституцією, 3) ратифікації вашингтонської конвенції про 8-годинний день праці, 4) утримання істнуючих податків від стану власности, 5) поширення державної опіки над безробітними, 6) підготовлення закону про скількість годин праці, 7) підвишки для низших урядовців, 8) накладення подагку на податкові листи.

Ірляндський парлямент (вільної держави) потвердив 71 голосами проти 20 договір щодо кордонів між двома частинами Ірляндії.

Рада Ліґи Націй вибере двох нових членів до „Комісії для міжнародньої інтелектуальної співпраці", на місце фільософа Анрі Берґсона, що зрікся місця внаслідок недуги і на місце італійського правника сенатора Россіні (причини внутрішньої політики). Кандидатом на перше місце є міністр Пенлеве, відомий математик, член Академії Наук, на друге італійський міністр справедливости Рокко.

Крівава границя.

Процес проти офіцера-садиста.

У Букарешті почався тому кілька днів процес проти поручника румунської армії Марареску, який допустився багато злочинів убийства і грабунку будучи на становищі пограничного коменданта у одній місцевости над Дністром. Своїх злочинів допустився він в часі, коли з України втікало багато жидівської та російської буржуазії від большевиків. Усі ті втікачі мали зі собою великі суми грошей і дорогоцінностей. Марареску разом зі своєю залогою перевозив їх на румунський беріг, а потім безпощадно грабував. Він має на сумлінню близько сотні убийств

М. ВОЗНЯК.

Памяти великого будівничого Новітньої України.

(Продовження.)

Побут Костомарова у Харкові мав також рішаючий вплив на характер його розвоєвої діяльности. Тут виробив він свій, так сказатиб, Костомарівський погляд на трактовання історії. Коли він перечитував усякого роду історичні книги й почав вдумуватися в науку, зродилося в його голові питання, чому по всяких історіях дається виклад про визначних державних діячів, деколи про закони й інституції, а легковажать життя народньої маси. „Бідний селянин хлібороб-працівник неначе не істнує для історії — писав Костомарів у своїх спогадах про той час, коли він переступив поріг храму історичної науки; „чому історик не говорить нам нічого про його побут, про його духове життя, про його почування, спосіб його радощів і журб? Швидко я прийшов до переконання, що історію треба студіювати не тільки з мертвих літописів і записок, а й в живім народі. Не може бути, щоб віки минулого життя не відбилися в житті та згадках потомків; треба тільки взятися за пошукування — й певно найдеться багато такого, що досі занедбала наука.

І роздумуючи над тим, від чого начати, прийшов до думки, що треба зачинати від студіювання народу, серед якого жив, отже українського. З такою думкою перечитав українські пісні у виданні Максимовича в 1827 р. й „Запорожскую Старину" Ізмаіла Срезневського, а особисте зближення Костомарова до С—рого сильно скріпило його змагання до вистудіювання української народности. Від українських традиційних пісень перейшов Костомарів до читання українських літературних творів. Досі крім Енеїди Котляревського не читав ніодної української книги. Дістав повісти Квітки, але не міг зрозуміти його „Солдатського патрета"; іритувався, що не було українського слівника. Незрозумілі слова пояснював йому його слуга. Крім того звертався Костомарів до знайомих Українців за поясненнями поодиноких слів і зворотів.

Перечитавши в короткім часі все, що надруковано по українськи, задумав „ближче познайомитися з самим народом не з книг, але з живого слова, з живого приставання з ним. Із цією цілею — пише Костомарів у своїх спогадах — я почав робити етнографічні екскурсії з Харкова до сусідніх сіл, до шинків, що в тім часі були справжніми народніми клюбами. Я слухав мову й розмови, записував слова й вислови, вмішувався в розмови, розпитував про народнє життя-буття, записував подавані мені вістки й приневолював співати собі пісні". На все те не жалував і грошей, чи даючи їх просто в руки, чи кормлячи й підпоюючи своїх розмовників.

Захоплення Костомарова українським фольклором відбилося на нім двояко. Воно піддавало йому деякі теми, форми й вислови для його власних українських віршів, що їх почав писати під впливом зацікавлення українською літературою і під впливом особистих звязків із українськими письменниками, головно Гулаком-Артемовським. Крім того воно додавало поживи романтичній течії, яка не тільки понесла Костомарова з собою, що торкається його літературних творів, але й лишила глибокі сліди в його наукових історичних працях і особистім житті. А коли до сказаного додати харківське славянолюбство, під впливом якого Костомарів узявся за вивчення польської й чеської мови, то будемо мати всі головніші складники світогляду Костомарова в часі, коли він раз на завсіди покидав Харків.

А покидав Костомарів Харків, переживши великі прикрости на своїм науковім шляху. Здавши магістерський іспит в 1840 р., він задумав стати професором університету й написав у 1842 р. дисертацію про причини й характер унії в західних українських і білоруських землях. До справи вмішалися духовні сфери й під їх підшепт дисертацію знищено за те, що її автор гудив духовенство, називав протестантство „чистою вірою" і т. ин. В 1843 р. подав Костомарів другу дисертацію, на тему історичного значіння східнославянської устної словесности, де між иншими на підставі українських пісень пробував показати психольогічні типи з українського життя. І хоча про нову дисертацію відзивалися голоси, що сільські пісні не заслуговують на те, щоб на їх основі писати наукову розвідку, вдалося Костомарову в січні 1844 р. оборонити свою дисертацію й він одержав ступінь магістра історичних наук. Одначе катедри не дали йому в Харкові й він поїхав на вчителя рівенської гімназії на Волині, де й познайомився ближче з місцями головних подій Хмельниччини, задумавши написати історію Богдана Хмельницького.

Вже в переїзді з Харкова до Рівного задержався Костомарів деякий час у Київі, де між иншим познайомився з Кулішем. Київ став найближчою мрією Костомарова й в цім напрямку робив він небезуспішні заходи, бо в липні 1845 р. він уже жив у Київі зразу гімназійним учителем, а від червня найближчого року університетським професором історії Росії. З Волині приїхав Костомарів до Київа з великою збіркою традиційних пісень, переказів і оповідань, які або сам записав або доставили йому його ученики.

(Продовження буде.)

Небагато з тих, що попали йому в руки, вийшло живими. А ті що вийшли перебули страшні муки в тюрмі, яка підлягала Марареску. Ще тепер у часі ходу процесу голоситься багато пошкодованих, яких свояки впали жертвою садизму тої ненормальної людини.

Ось у берлінському „Рулю" (ч. 1521) є письмо членів родини Райдерів, Филіпових і Бичкових, в якому вони заявляють, що їх рідня, тікаючи з Одеси, попала при переправі через Дністер теж у руки Марареску разом з маленькими дітьми. Марареску всіх членів родини поубивав разом з дітьми, а все їх майно заграбив. Трупи вбитих лежали кілька днів на березі Дністра. Чудом спаслося двоє дітей (9-ти і 11-літніх), що були тільки ранені, а яких хтось перевіз через Дністер на Україну, де вони остають дотепер. Щойно від тих дітей довідалися про долю усіх членів виправи за кордон.

На процесі наводять свідки ще більше яких фактів озвірілости пор. Марареску і його жовнір'в. Сам обвинувачений боронить ся тим, що він виконував накази своєї влади. Військова влада твердить, що таких наказів вона не могла давати, бо жадна влада не могла наказувати стріляти безборонних і не винних дітей і жінок. Марареску знов твердить, що влада дала йому виразні інструкції нищити всіх втікачів зпоза Дністра, бо все це большевицькі агенти.

Та в даному випадку не важне те, як боронить ся Марареску. Сама поява такого ката дасться подумати тільки в румунському урядовому середовищу. Марареску одинокий, що переборщив мірку та засів на лаві обвинувачених. Крім нього були сотні таких же як він катів, але їх доля ощадила, бо їх надужить не розкрив ніхто. В букарештенському суді відбувається обопільне обвинувачення. Влада обвинувачує Марареску, а він у свою чергу обвинувачує весь румунський режім. Але як би він цього навіть не робив, то сама його поява дискредитує та понижує не тільки режім, але й усю румунську владу. Бож плодом того режіму був і недавний татарбунарський процес, що виявив цілу безодню румунської офіціяльної нікчемности, підлоти і провокації.

Нас тільки дивує, що львівська сіоністична „Хвиля" реферуючи перебіг того процесу, зве його чомусь „Відгомоном жидівських погромів на Україні". Що спільного має цей процес із погромами на Україні — це вже секрет редакторів „Хвилі", який важко розгадати. Бо крім редакторів „Хвилі" хіба ніякий тверезий журналіст і політик не зможе віднести на рахунок названих погромів вчинків Марареску, доконаних на румунській державній території. При самому кінці розправи зізнавав д-р Кібік, якому Марареску присилав до секції розстріляних трупів жінок, дітей і старців. Він сильно обтяжив обвинуваченого. Військовий лікар д-р Ионеску заявив як свідок, що почувши оповідання Марареску про його страшні подвиги перелякався. Марареску сказав перед ним таке: „Мені тут добре, вбиваю людей".

В останній хвилині наспіли відомости, що букарештенський суд звільнив Марареску від вини і кари. Процес тривав десять днів і остаточно закінчився ганьбою. Румунський суд осудив сам себе, а сам факт увільнення Марареску незбито доказав, що в Румунії нема суду, а тільки комедіянтська установа, що негідна називатися судом. Увільняючий вирок викликав обурення серед поступових кол румунського народу і викличе також напевно в цілому культурному світі. Румунський суд бере в оборону здегенерованих катів і душегубців навіть невинної дітвори. По розправі влада почала доходження проти прокуратора з процесу Марареску тому, бо Марареску почув себе зневаженим кінцевими виводами прокуратора.

Гра у піжмурки?

Невтомний Ст. Ґрабский при роботі. — „Орґанізаційна комісія академічного шкільництва з українською викладовою мовою". — Декляреація д-ра Романа Смаль-Стоцького. — Між двома „Інститутами".

Вступом до цієї затяжної гри п. Ст. Ґрабского є скликання на 4. січня 1926 конференції організаційної комісії академічного шкільництва з українською викладовою мовою. Вже сама назва цеї комісії створює всякі сумніви, які будемо мати нагоду ще висловити.

До тієї комісії покликав п. Ст. Ґрабский професорів краківського і львівського університету в особах: д-ра Яна Лося, д-ра Вацлава Собеского, д-ра Тадея Лер-Сплавінського, д-ра Яна Чекановского і д-ра Збігнева Паздра та українських учених: д-ра Олександра Колессу, д-ра Станислава Дністрянського, д-ра Степана Рудницького (професорів українського вільного університету в Празі), д-ра Кирила Студинського, д-ра Володимира Верґановського, д-ра Іляріона Свєнціцького і д-ра Романа Смаль-Стоцького, всіх яко членів, а д-ра Мирона Кордубу — яко заступника.

Покликання тієї комісії і скликання першої конференції попередила декляраця д-ра Смаль-Стоцького, який від довшого часу виступає в ролі мужа довіря польського міністерства освіти. Та особлива декляраця звучить:

Варшава, 7. грудня 1925.

Вельмишановний Пане Міністре!

На протязі цього року мав я честь бути візваним Вашою Ексцеленцією для ознайомлення з поглядами п. міністра й уряду на справу організації університету з руською (українською) викладовою мовою. Та справа не була вже мені чужа, бо майже від року працював я над нею на основі письменного уповажнення попередника В. Ексцеленції п. міністра Міклашевского. Мої тодішні заходи довели до підписання протоколу 3. вересня 1924 року, заапробованого головою Ради міністрів, якого силою загал руських (українських) учених мав представити кандидатів, з поміж яких міністерство освіти мало довершити іменування членів організаційної комісії. Непередбачені обставини спричинили, що з нашого боку не сповнено досі згаданої умови, а зміна доверкола на становищі міністра освіти, наказала мені здержатися в моїх заходах аж до хвилі, коли п. міністер був такий ласкавий повідомити мене, що вважає бажаним скликати в грудні ц. р. організаційну комісію.

Тепер маю честь предложити п. міністрові письмо проф. Кирила Студинського, голови Наукового Товариства імени Шевченка, члена Української Академії Наук в Києві, яке обіймає список пропонованих з нашого боку кандидатів. Те письмо адресував проф. Студинський до В. Ексцеленції на основі одноцушного уповажнення як з боку університетської комісії Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, так і збору б. австрійських професорів університету, скупчених на українському університеті в Празі.

Здаючи собі вповні справу з далекосяглости тієї події, можу впевнити Вашу Ексцеленцію, що рішення в тому напрямку винесли наші вчені після глибокої і ґрунтовної застанови і в повній свідомости своєї відповідальности, яку затягають супроти власної совісти, супроти рідної науки і свого народу. Збір наших учених складається виключно з одиниць, яких національні почування не можуть підлягати ніякому сумніву, бож вони доказали їх працею всього свого життя, присвяченого розвиткові національної науки і культури, як підчас мирної доби так і в часі великої світової війни. Також підчас нещасної війни між Поляками й Українцями наші вчені були на становищі і без вагання сповнили свій національний обовязок. Багато з них мусіло покинути рідний край і тепер перебуває на еміграції, користуючись братньою гостинністю чехословацького народу. Коли отже збір тих самих мужів віддається одноцушно до диспозиції п. міністра, то тому, що любов до власного народу і відповідальність за його будучність, за будучність молоді і науки так наказують їм поступити.

В глибокому пересвідченні, що добро і будучність українського народу лежить у вихованні його молоді на основах християнської науки, на підставах правости і на ідеях західної демократичної цивілізації, наші вчені вірять, що ті принципи можуть бути здійснені в Річипосполитій Польській, де живе кількаміліоновий відлам українського громадянства і має свою долю звязану з долею тієї держави. Тому, стаючи на становищі польської державности, наші вчені заявляють готовість щирої і льояльної співпраці з урядом для добра держави і обох національностей.

Ось причини, які перехилили терезу роздумувань наших учених. І такими почуваннями оживлені, бажають вони під високою кермою В. Ексцеленції в міру сил і спроможности причинитися до згідного співжиття і співпраці обох заселюючих Польщу славянських народів.

Здаючи п. Міністрові звіт з моєї цілорічної діяльности, яку розумів я яко скромний причинок з мого боку до праці для добра Річипосполитої і нашого народу, дозволяю собі на руки В. Ексцеленції дати вислів довірю, що уряд і польське громадянство приймуть до відомости крок наших учених в повному зрозумінні і признанні почувань і мотивів, які нами кермували.

Зводьте, п. Міністре, прийняти вислови глибокої пошани і поважання. — Д-р Роман Смаль-Стоцький.

Орган мін. Ґрабского — „Слово Польске" — подає з Варшави, що ця декляраця викликала велике враження в польських соймових колах, особливо уступ про л ь о я л ь н і с т ь д о п о л ь с ь к о ї д е р ж а в и. Наслідком тієї декляраці є скликання комісії для справи українського високого шкільництва, хоч не знати ще в якому напрямку. Не знати теж, яке становище займе уряд супроти передбачуваних домагань українських професорів, щоби „чи то Словянський Інститут в Кракові, передбачений в минулорічнім буджеті, чи инший Інститут був покликаний до життя.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Нарешті...

Польща, а з нею і ми, має нового міністра фінансів — пана Здзеховского. Яка в нього голова трудно поки що сказати, бо ще ніде не було його фотографії, зате з инших частей тіла відома є його велика охота поправити польські фінанси.

Пан Здзеховский виголосив на днях експозе, на яке ждала ціла держава разом з чорними біржами, халатами і пейсами.

Виголосив і сів.

А доляр послухав, покрутив головою і... мало не впав.

Тепер черга на золотого. Або піде вгору, або впаде, або остане на теперішній висоті. Иншої можливости нема, хіба... що заведуть нову валюту в Польщі.

Пан Здзеховский хоче санувати фінанси. До цього він думає дійти ось якими дорогами:

1) Знизити плату урядникам, а за те зредукувати їх на 20 проц.!

2) Взятися не пізніше до боротьби з лихвою і спекуляцією, визнаючи не що місяця, а що тижня максимальні тарифи для тих, які схочуть їх придержуватися;

3) Управильнити вивіз харчів за границю, з огляду на подорожння сільських продуктів (2 корці пшениці — одна пара переношених чобіт);

4) Стягання податків у натурі, як що з попередних літ ще яка „натура" остала. При тім не підлягає екзекуції одна подушка на пять душ і корець бараболі на родину;

5) Редукція офіцерів у той спосіб, щоби всіх контрактових старшин заступити становими;

6) Потягати до судової відповідальности цив. урядників, які відтепер будуть дали красти.

Такі менш-більш пляни нового скарбника на будуче. Нема двох думок, що аж тепер буде в Польщі добре. Зникне біда, невдоволення і недовіря, доляр перестане бути польською валютою, а золотий — папером.

Тепер уже навіть „креси" не будуть мати відваги нарікати на долю, яка їх штовхнула в обняття воскресшої матері.

Настане рай, тай годі...

Галактіон Чіпка.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

В справі польонізації шкіл.

Дня 12. XII. на засіданні сойму всі клюби національних меншостей, також і жидівське коло поставили нагле внесення в приводу введення в школах із викладовою мовою непольською навчання історії й ґеоґрафії в нематірній мові.

Відповідав на внесення мін. просвіти Ст. Грабский. Нац. меншости уладили йому бурхливу демонстрацію. Мін. Грабский заявив, що розпорядок видано у виконанні закона з 21. липня 1924. про організацію шкільництва. Закон той постановляє, що в середних загальнообразуючих приватних і державних школах із викладовою мовою непольською обовязує навчання по польськи науки польської мови й літератури, історії й географії разом із навчанням про сучасну Польщу. Наглість внесення ухвалено, а внесення відіслано до просвітної комісії.

Димісія мін. Морачевского.

Мін. праці Морачевский подався до димісії з причини лихого стану здоровля. Здається, просьби його не узглядять.

Розмова Чічеріна з Бріяном.

Розмова Чічеріна з Бріяном, що була 12. XII. торкалась усіх біжучих справ. В середу буде дальша конференція.

НОВИНКИ.

— **Конфіскати.** Вчорашнє число нашого часопису сконфісковано за три четвертини шпальти у статті „Льокарно і ми" кілька рядків у статті „Преса" і три рядки у новинці „Осторожно перед провокаторами".

— **З ґімназійних розпорядків і порядків.** Як відомо, міністр освіти Стан. Грабський дбає сильно за те, щоби учительські збори ґімназій (головно українських) були добре перемішані польськими педагоґами. З тією метою переніс цілий ряд кращих наших учителів до польських ґімназій, яко мога дальше, а на їх місце подавав до наших здебільша старих суплентів, без іспитів. Вони відразу взяли тут високий тон і почали від директорів домагатись „класових опікунств", предмету латини (хоча вона ведеться нашою мовою), врешті звільнення їх від науки у латинські свята. (Таким робом можуть святкувати подвійно). Наші директори, які супроти своїх уміють горожитись, слухняно пішли на зустріч цим претенсіям і звільнили їх 8 ц. м. від науки. Слід би надіятись, що це останне належиться у повній мірі також нашим учителям по польських ґімназіях, хоча би з огляду на повагу релігії взагалі, яку обнижується в очах молоді нехтуючи наш обряд, врешті, пригадуємо, також католицький. Адже міністерство освіти звільнило учеників-Жидів від писемних вправ у суботу основуючись на цій пошані релігії! Ждемо відповіді від Кураторії.

— **Брукова мораль.** В бруковій „Ґазеті поранній" з 13. ц. м. (ч. 7630) появилася за п і д п и с о м о. Ст. Онишкевича „декляраця", в якій мов би то о. Ст. Онишкевич признається, що він є автором статті в тій же бруковій ґазеті під написом: „Господарка народнім майном. Історія одної фондації". Зазначуємо, що о. Ст. Онишкевич в „Ґазеті поранній" н е п и с а в н і я к о ї с т а т т і та що така стаття появилася була в „Ділі", а „Ґазета поранна" на основі тієї статті помістила собі „оригінальну" статтю з ординарними нападками на о. прал. Куницького. Коли ж о. прал. Куницький виступив зі скаргою проти „Ґаз. пор.", вона з місцем чолом передрукувала с а м о в і л ь н о заяву о. Ст. Онишкевича, виставляючи в своїх безкритичних читачів, немов то о. Онишкевич помістив статтю в цьому брукoвому органі. Розуміється, така мораль вираз відходить до рівня „Ґазети поранної".

— **Нобліївська нагорода фізики.** Дня 10. ц. м. на святочнім засіданні передано у Штокгольмі єдину цьогорічну нагороду молодому шведському фізикові Сіґбанові. Голова Товариства Нобліївського фонду проф. Шуек виголосив промову з нагоди 25-літнього іствування цеї інституції і казав про ріжні трудноці, з якими вона мусить боротись, признаючи нагороди. Цікаво, чи в присутности королівської родини згадав про найбільший

її кишіт: дежакані податки, які відсивають основну суму Нобліського фонду. Лавреат Сігбан мав відчит про значіння Рентге-оспект-ольогічних дослідів.

— **„Малороссія“ в театрі „Синяя птіца“.** Пишуть нам з Відня: У відомім вистецькім театрі Южного „Синяя птіца“, що виступає тепер в нім. нар. театрі Deutsches Volkstheater, грають м. ин. сцену п. з. „Малороссія“. Сцена представляє українське селянське життя і бє в очі красою чисто українських народніх строїв; композиціє фарб в образах чудова. З артистів, що виступають у цім образі, одні говорять чисто по українськи, инші тільки намагаються так говорити.

— **Фашисти у Франції.** У Парижі почав виходити новий денник „Нове Століття“ з підзаголовком „Орган загального життя“ з підзаголовком „Орган загального збратання для забезпечення національного збратання для забезпечення політики переможців“. Є це орган фашистів; його редактором є один з редакторів монархістичної „L'Action Française“, Вальос. Між співробітниками оголошено чимало відомих прізвищ з літературного, мистецького та журналістичного світа.

— **Памятник у честь „Дон Кіхота“.** В Еспанії, громадська рада Тобосо, рішила вибудувати на протязі семи років два памятники, один Дон Кіхота на його славній коняці Розинанті і другий Санчо Панси на меньше славнім віслюку Ручіо. Перший памятник матиме 52 метри висоти, другий 28 і оба стоятимуть на рівнині Ля Манча. Кошт іх буде 40 міл. пезет.

— **Памятник Бернсонові.** У словацькім місті Мікулес дали почин до складки на памятник норвежському письменникові Бернсонові, який у свій час у відвертім листі до графа Аповіого протестував проти гнету Словаків на Мадярщині. Як відомо, Бернсон у свій час ставав також у нашій обороні, помістивши статтю в німецьких часописах, у звязку з університетською справою.

— **З кіна.** В кіні „Марисенька“ висвітлюють премієру „У вирі Ніягари“. Є це одна із кращих фільм з американського життя. Його попереджає шест-актова комедія „Медові тижні“ Чарлі Чапліна. — У кінах „Коперник“ і „Лев“ висвітлюють далі гарну і виховуючу фільму „Мати“ (четверта заповідь Божа) теж з американського життя.

Жіноча спілка вроб. **„ТРУД“** дає Робітня білля й суконь хліб і науку зверх пів сотки людям! Львів, Ринок 32. 886 **Чому йдете до чужих!** 3—4

З судової салі.

(Політичний процес українських селян у Львові.

4-ий день розправи.

Дня 5. грудня переслухували обвинувачених Юрка Дубінського і Миколу та Івана Телищуків. Всі вони заявляють, що політична поліція видобувала з них зізнання при допомозі побоїв та знущань. Дубинський каже, що його били так дуже, що він мимовільно віддав моч. Ті зізнання обвинувачених викликують велике враження на всіх присутних. На запит прокуратора: чи Мазури ходять на українські свята з колядою до Українців, обвинувачений Телищук відповідає, що Українці йдуть в часі латинських свят колядувати до Мазурів, а Мазури йдуть на українські свята з колядою до Українців.

5-тий день розправи.

Дня 7. грудня зізнавали обвинувачені Микола Даницюк, Михайло Ільків, Дмитро Юркевич, Василь Григорчук, Іван Гайовий, Степан Григорчук, Василь Рогович і Василь Вишиванюк. Усі вони заявляють, що впали жертвою провокації з боку Михайла Григорчука (жовтого) і Гаврила Гроссера (чорного), а крім цього описують знущання на поліції.

Велике враження на всіх зробило те місце з акту обвинувачення, де говориться про 10 тисяч золотих, які одержав власник села Черемхів Юліюш Лінде з ПКО. (Польська Каса Ощадности). Той самий Лінде був одним з директорів ПКО. І саме недавно варшавський прокуратор заводив проти директора Лінде карне доходження в справі господарки грішми ПКО.

6-тий день розправи.

Дня 8. грудня переслухали дальших обвинувачених а саме Заяця, Загриновського, Гемчука, Мих. Вишиванюка, Юрка Григорчука, Василя Нагорняка сина Дмитра, Василя Нагорняка сина Миколи і Григорціва. Всі вони згідно стверджують, що до ніякої політичної організації не належали, а впали жертвою провокації Гросера (чорного) і Григорчука (жовтого). В годині 3-ій провідник трибуналу відложив розправу до слідуючого дня на 9-ту год. рано.

7-мий день розправи.

10-го грудня переслухання обвинувачених закінчилося. Починається доказове поступування і переслухання свідків. Перша зізнає Павлина Куцюк, власниця села Цвилева. Нікого з обвинувачених не пізнає і думає, що ініціятором нападу на двір був Кузич, хоча відносини між ним і двором були якнайкращі, а вона тої мала навіть до хресту його сина. Додає при тому, що Кузич не був побожний і заводив в селі всякі новинки. На запит оборонців стверджує, що вона на це ніяких доказів не має, а тільки підозріває, що цілий цей напад на двір був вимірений проти інжініра, який управляв її добрами та маєтком і проти неї.

2) Свідок Евген Скупінський, інжінір родом з Кракова оповідає широко історію нападу, але нікого з присутніх пізнати не може.

3) Свідок Іван Лозяк зі Слобідки, шваґер одного з обвинувачених, заприсяжений обтяжує саме того свого шваґра. Він твердить, що той намовляв його, щоби він не вертав з урльопу до війська, бо буде революція. На запит оборонців не вміє виснити, що таке революція.

4) Св. Ашенбренер зі Слобідки зізнає, що один з обвинувачених, а саме Юркевич питався його, що таке організація. Свідок укінчив 4 реальні кляси і є членом польського соц. тов. „Сила“ в Коломиї. Він зізнає дуже корисно для обвинуваченого і на відповідне питання оборонця Павлицького виразно зазначує, що в розмові Юркевича не бачив нічого антидержавного, бо якби щось такого бачив, то був би доніс на поліцію, а слів: „як сонце зайшло так сонце зійде“ не вважав протидержавними.

5) Свідок Домбровецкий Леон, комендант політичної поліції в Коломиї, не подає нічого нового для справи, а тільки на питання оборонця оповідає про Гросера. Представляє його як містичну постать. Після довірочних поліційних доносів в 1919 р. Гросер мав прихати в Коломийщину, також оженився в Педиках, працював на фабриці братів Біскупских в Коломиї, а потім зачав „вивротову роботу“ і мав у тому незвичайний успіх і послух серед населення. Всі зусилля поліції, щоби його зловити були даремні.

6) Св. Кальман Ротштайн, шинкар в Хлібичині, оповідає про хід нападу на його коршму і просить Високий Трибунал, щоби позволив йому говорити по українськи, бо він по польськи не вміє. Просьбу свою мотивує тим, що живе серед українського населення.

В год. 3-ій перервав провідник трибуналу Ангельский розправу до слідуючого дня то є 11. грудня год. 9. рано.

✝ Посмертні згадки.

О. Василь Сологуб, парох, помер у Наконечнім, при Яворові, дня 2-го ц. м. Був парохом і в Турчанськім повіті, в Тарнаві нижній. У Наконечнім вже нездужав і не мав сили підтримати працю свого попередника і його товаришів і до того війна знищила його цілком. Родина виїхала, він був арештований, а за польської влади пересидів доволі довго на Домбю, інтернований, потім довший час важко хорував і це було причиною його смерти. Прийшов до Тарнави нижньої у 1887 році і в занедбанім під оглядом культурним і освітним повіті, а головно в парохії взявся широ і енергійно до праці. Боротьба з впливом Жидів була першим його завданням. Він і довів до того, що сила того елементу в парохії була зломана. одна з головних пявок мусіла втікати до Палестини, перед судовою карою. Працею над церквою довів до того, що в його парохії поставили Бойки першу в тих сторонах нову велику церкву 1900 р., а за тим пішла будова церков за порядком у цілій околиці — лише столиця Турка до нині не спромоглася на будову своєї святині. Покійний заохочував нарід до поліпшення господарки і проводив часто в повіті в освітній і політичній роботі. Вся Турчанщина передає йому в останнім поклоні слово признання. Земля йому пером! — *Бойко.*

Микола Григорович, емер. урядник почти в Чернівцях, умер дня 5. грудня в Тернополі в 71 році життя. Покійний, родом зі Снятина, був довгі літа дільним членом усіх українських товариств в Чернівцях. Перед двома місяцями приїхав до Тернополя — як казав — умирати між своїми. В. й. п.!

ОПОВІСТКИ.

Стараниям Українських Товариств в Стрию, відбудеться в четвер, дня 17. грудня ц. р. у салі Народн. Дому Концерт в столітні роковини смерти Дм. Бортнянського. Початок о год. 8. веч. 942 1-2

Курс ручного трикотарства, який улаштовує Кружок ім. Ганни Барвінок, розпічнеться невідкличо 16. к. м. в год. 6-ій вечером при вул. Мохнацького 12/Л.

Дрібні оголошення.

ПАРОХІЯ, Старява біля Хирова (кліматична місцевість) до заміни. 928 3-3

Правда побіджає!

Schicht

Schicht

Нерозлучні

охоронні знаки ОЛЕНЬ і ШІХТ
є найліпшою гарантією доброти і чистоти мила
Хто дбає про білля і про руки
Хто бажає заощадити собі труду,

Хай не дозволить вмовити в себе, що инші мила є рівнож добрі:
Хай жадає тільки найліпшого мила „Олень-Шіхт“. 1—1

САНОЧКИ для дітей і дорослих по конкуренційних цінах, також печі, жаглі, ваги, знаряддя, пильники, паси, ґурти, простонки, папа. И ШУМАН, Львів, вул. Красіцьких 18 а. 879 5—15

МІД-патоку з власної пасіки чистий, правдивий без домішки під ґарантією в 5 кг. бляшанках оплачено по ціні в золотих рівновартности 2 дол. по денім курсі висилає Евген Бідинський, Збараж. 881 5—8

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, фісгармонії першорядних фабрикатів, найновіші моделі, мало уживані стало на складі — найдешевше продає, міняє тільки за готівку: ГАНАК, Львів, Панська 21. Телефон 35—45. 931 2-5

ПРИЙМУ негайно хлопців до науки механічного ремесла Ю. Ломага, Сенкевича 8. 945 1—2

ВИДІЛ ФІЛІЇ ТОВ-А „ПРОСВІТА“ в Сокалі прийме негайно урядовця, якого обовязком буде крім виконування канцелярійних чинностей при повітовій Канцелярії філіяльній, — ведення організаційно-просвітної праці в повіті. Платня після умови; — зголошення пересилати на руки голови Філії д-ра О. Ріпецького, адвокат в Сокали. — Сокаль, дня 6. XII. 1925 р. — *Виділ Філії Тов-а „Просвіта“ в Сокалі.* 947 1—1

УНЕВАЖНЮЮ, вкрадений дня 9. XII. 1925 р. „Dowód osobisty“ ч. 3684 альбуму студентів, виданий Університетом Яна Казимира у Львові, на назвище Дублянищі Богдана. 950 1—1

В ПАРОХІЇ Струтин нижний п. п. Рожнітів розпочинається з весною 1926 р. будова нової де е дяної церкви. Будівничі рефлектуючі о цю будову можуть вносити свої оферти до місцевого уряду парохіяльного по конець грудня 1925. 911 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Детистичне заведення
д-ра Шимона Раппапорта і Якова Насса
Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції вдоволяються в найкоротшому часі. ПТ. урядовцям та студентам значна знижка. 908 4—1

АРХІТЕКТ
Иосиф Геваніцкий,
державний упов. будів. в ХОДОРОВІ виконує пляни і кошториси на будови шкіл, церков, мешк. будинків і ин. по приступних цінах. 945 1—5

Кооператива трикотарських виробів ручних і машинових „АЛЬФА“ при вул. Коральницькій ч. 8. приймає всілякі замовлення і перерібки. Матеріял добірний. Виконання дуже старанне, ціни невисокі. 815 10—15

Музичні Інструменти
для учнів і аматорських кружків під гарантією поручає краєва фабрика
ФР. НЕВЧИК
871 **Львів, Городецька 2 б).** 5-10

Подяка.

Високоповажаному д-рові Ф. спеціялістові лічення мочових проводів, а передовсім операторові нирок Львів, вул. Трибунальська 3. за переведення операції нирок і незвичайно дбайливе пікування мною по операції, що помогло мені перебути операцію безболісно — і в короткім часі зовсім подужати — пересилаю тим моє щире Спаси Біг.

Рівнож вобовязаний я щиро подякувати прімареві Санаторії Каси Хорих д-рові Валіхевичеві, асистентові д-рові Ґрое і сестрам цієї Санаторії за надзвичайно людську і дбайливу опіку, з якою вони відносилися до мене, як і до всіх хорих.

Львів, 11. грудня 1925.
944 1—1 **Кіт Петро.**

КОНКУРС.

Управа Повітового Союза в Сокали розписує отсим конкурс на посаду постійного організатора-ревізора, якого обовязком буде ведення організаційного відділу Пов. Союза, та відбувати ревізії союзних Кооператив. — Від кандидата вимагається фахового знання, та виказатися відбуттям практики в кооперативних установах.

Платня після умови, посада є до обняття негайно. — Сокаль, дня 6. XII. 1925 р.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10